

JURNAL DE CĂRȚI... ȘI DIN CĂRȚI

Mărioara CĂLUGĂRU¹

RÉSUMÉ: Les livres choisis pour être présentés sont une forme de relaxation, un moyen de redécouvrir propres émotions, pensées et sentiments. La littérature est une expérience, la lecture est un acte qui libère des significations, un mouvement de recherche du soi. Ce qui crée la littérature, c'est ce mouvement même de découverte. La lecture devient une recherche et une initiation à quelque chose qui n'est pas encore connu. A travers ce mouvement intérieur, le lecteur rend possible la construction d'une nouvelle identité, celle d'un lecteur engagé dans l'acte de lire, désireux d'apprendre des aspects inconnus d'une période longtemps oubliée.

MOTS CLÉS: livre, humeur, redécouverte, lecture, relaxation

În aceste vremuri tulburi pe care le trăim, și cărțile alese spre lectură reflectă stările noastre de spirit. S-au nimerit să fie trei cărți remarcabile, dar diferite ca factură, subiect și tematică, însă înscriindu-se pe o singură linie: aceea de a trăi în timpuri de criză și a găsi (sau nu) soluții de a ne învinge temerile sau puterea de a merge mai departe.

Deoarece suntem încă sub imperiul emoțiilor legate de Centenar, am ales o carte care poate părea insignifiantă în ansamblul cărților apărute despre Marea Unire sau despre Primul Război Mondial, pentru că aparține unei tinere răsfățate din aristocrația românească, Arabella Yarka. Jurnalul ei, publicat de Editura Orizonturi, în 2018, începe cu niște consemnări din 1913, din care înțelegem statutul său de „tânără fată, o tânără «imposibilă» și răsfățată”², care se îndrăgostește, se căsătorește și trăiește ani frumoși și fără griji într-un București monden, cu muzică, concerte, conferințe, evadări la mare.

De menționat că, prin căsătorie, a devenit nora scriitorului Alexandru Davila, fiul doctorului Carol Davila și al Anicăi Racoviță, doctorul Davila, punând bazele sistemului medical profesionist românesc. Dacă primii ani ai căsniciei sunt idilici, zguduți doar de crize infantile ale unei tinere

¹ Profesor de Limba și literatura română la Colegiul Tehnic „Dimitrie Ghika”, Comănești, județul Bacău.

² Arabella Yarka, *Jurnal intim*, Editura Orizonturi, București, 2018, p. 13.

Fig. nr. 1 – Coperta cărții: Yarka, Arabella, *Jurnal intim*, Editura Orizonturi, București, 2018

fără experiență, adevăratele consemnări ale vieții încep odată cu intrarea României în război, în 1916, refugiul în Moldova și implicarea tinerei Arabella în serviciile de infirmerie, de îngrijire a bolnavilor de pe front. Acum descoperim o altă față a unei tinere crescute în puf care se confruntă cu mizeria frontului și înfruntă cu foarte mult curaj orice impediment. Este memorabilă confruntarea cu generalul Averescu. Consemnările sunt făcute cu acribie, în locul unde se află pe front: Onești, Bacău, Căiuți, Târgu Trotuș, peste tot pe unde a fost în prima linie a frontului, îngrijind răniții.

Cartea se încheie cu o consemnare din 1918, după plecarea misiunii franceze, însă rămâne întrebarea pe care și-o pune după ani de zbucium: „Nu e totuși binevenită o destindere, o fărâmă de tihnă?”³

Dacă în cartea Arabellei Yarka găsim descrierea directă a Primului Război Mondial, în cartea lui Stejarel Olaru „Maria Tănase: artista, omul, legenda” regăsim imaginea Bucureștiului interbelic frământat de alte probleme, din perspectiva mediului artistic. Această carte a apărut cu sprijinul Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, fapt evidențiat în carte prin trimiterile la arhivele pe care autorul le-a cercetat. Rezultă, la final, o imagine a Mariei Tănase departe de cea percepută de obicei despre o cântăreață de muzica populară. O femeie puternică, curtată de mulți bărbați, trăind marea iubire pentru spionul Maurice Nègre, implicată în jocurile serviciilor secrete, iar după instaurarea comunismului suportând rigori absurde impuse de noul regim. Meritul cărții este că, pe lângă prezentarea vieții Mariei Tănase, conturează peisajul artistic interbelic în care descoperim rivalități, răutăți, ură, dar și implicarea serviciilor secrete care se folosesc de artiști pentru a obține informații.

³ *Ibidem*, p. 285.

E o carte care se citește mai greu din cauza pistelor de lectură deschise, din cauza trimiterilor exhaustive la dosare, ceea ce arată acribia cu care a lucrat Stejarel Olaru. Până la urmă, așa cum arată Aurora Liiceanu pe coperta a II-a, „Maria Tănase trebuie căutată în simbioza între ea, ca om și artist, și vremea ei. Că era slobodă la gură, dar și în comportament, cuceritoare ca prezență scenică și ca voce, cu un autentic chef de a trăi prin cântec, nativ charismatică, generoasă și iubitoare de oameni, dar și trădată de ei, opusul parvenitismului, de o simplitate uluitoare, este adevărat. Că și-a dorit cu ardoare să cânte ca o pasăre liberă, știind că mereu se va întoarce în colivia de unde a plecat și unde s-a născut, că această libertate i-a fost luată, veți afla din această carte pentru că, da, Maria Tănase este o legendă”⁴. Ceea ce face ca această carte să fie completă o reprezintă selecția de fotografii bine alese, care ilustrează destinul extraordinar al cântăreței.

Ultima carte aleasă pentru acest număr al revistei se detașează prin subiectul extrem de trist, pentru că este un roman în care autorul își descrie boala, cancerul, și mai ales surprinde imaginea sistemului sanitar românesc între anii 2015 și 2017. Este vorba de cartea lui Lucian Dan Teodorovici „Cel care cheamă câinii”⁵. O carte greu de citit din perspectiva unui cititor care nu s-a confruntat cu boala decât din prisma unei simple răceli, dar cu atât mai actuală azi, în 2020, în timpul acestei pandemii. Autorul face o radiografie obiectivă a sistemului sanitar românesc cu care s-a confruntat, de la doctorul care n-a vrut să-i mai răspundă la telefon până la asistenta care plânge pentru fiecare bolnav pe care îl pierde: „Vă e rău, așa-i? A zis

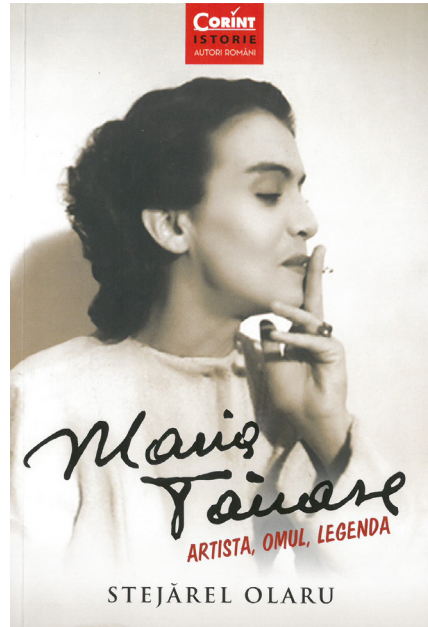

Fig. nr. 2 – Coperta cărții: Olaru, Stejarel, *Maria Tănase: artista, omul, legenda*, Editura Corint Book, București, 2019.

⁴ *Ibidem*, p. 56.

⁵ Lucian Dan Teodorovici, *Cel care cheamă câinii*, Editura Polirom, Iași, 2017, Colecția Fiction Ltd.

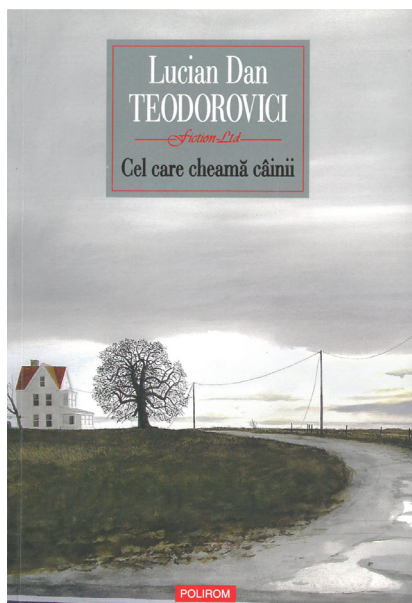

Fig. nr. 3 – Coperta cărții: Lucian Dan, Teodorovici, *Cel care cheamă câinii*, Editura Polirom, Iași, 2017.

cu căldură. Mi-era. A oftat prelung, ochii i s-au umplut de lacrimi”⁶.

Volumul este un jurnal de boală, de la debutul maladiei, investigațiile, umblatul prin spitalele din Iași, găsirea unui medic potrivit la Cluj, drumurile Iași–Cluj, atmosfera din spital, toate aseasonate au notațiile unui scriitor care rămâne la curent cu tot ce se petrece în lumea largă, urmărește știrile, citește revistele preferate, refuză să se lase înfrânt. Înregistrează cu atenție tot ce se întâmplă în jurul său, în spital, memorabile fiind episoadele cu ieșitul noaptea la fumat sau discuția cu doamna aparținând cultului *Martorii lui Iehova*. Lucian Dan Teodorovici aruncă o privire critic-obiectivă asupra tuturor lucrurilor care îl înconjoară, ferindu-se de a pune diagnostice sau de

a emite judecăți de valoare, lăsându-ne nouă cititorilor șansa de a reacționa fiecare în particular, confruntând experiența scriitorului cu experiențele personale.

Așadar, chiar dacă cele trei cărți sunt diferite ca tematică, ele reflectă până la urmă trei imagini ale lumii în care am trăit și trăim astăzi, fiecare epocă având dramele și bucuriile ei. Depinde doar de noi ce lecții învățăm din fiecare carte citită...

Bibliografie

- [1] Olaru, Stejarel, *Maria Tănase: artista, omul, legenda*, Editura Corint Book, București, 2019.
- [2] Teodorovici, Lucian Dan, *Cel care cheamă câinii*, Editura Polirom, Iași, 2017, Colecția Fiction Ltd.
- [3] Yarka, Arabella, *Jurnal intim*, Editura Orizonturi, București, 2018.

⁶ *Ibidem*, p. 209.